

Երեսնամյա այսպիսին

ՄԱՅՐ ԱՅՈՈՒ ՍՈՒՐԲ ԷԶՄԱՍՏԻ
ԿՐՈՆԱԿԱՆ, ՄԵԱԿՈՒԹԱՅԻՆ,
ԼՐԱՏՎԱԿԱՆ ԵՐԿԵՐԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ՄԱՍԼՈՒ ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Տեղի ունեցավ Գեորգյան հոգեւոր ճեմարանի նոր ուսումնական տարվա բացումը

Նշանակվել է Գեորգյան ճեմարանի նոր տեսուչ

Մեկտեմբերի 1-ին Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի Գեորգյան հոգեւոր ճեմարանի հանդիսությունների դահլիճում, նախագահությամբ Ն. Ս. Օ. Ս. Ս. Գաբրիել Բ Մայրագույն Պատրիարք եւ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի, տեղի ունեցավ Գեորգյան հոգեւոր ճեմարանի (Ատոլաճաբանական համալսարանի) 2006-2007 ուսումնական տարվա բացման հանդիսությունը:

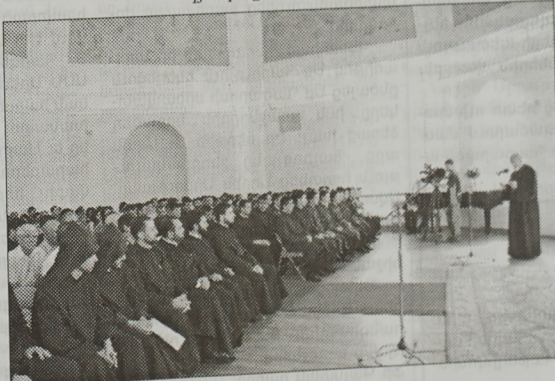
Բացման խոսքով հանդես եկավ ճեմարանի նախկին տեսուչ, այսօր արդեն այլ ծառայության կոչված Տ. Եղիշե ավագ քահանա Սարգսյանը: Տեղի ունեցավ շնորհակալություն հայտնեց Նորին Սրբությանը՝ ճեմարանի հանդեպ ցուցաբերվող մշտական ուշադրության ու հայրական հոգատարության համար, իր գնահատմանը հայտնեց նաեւ տեսչական եւ դասախոսական կազմին՝ տարիների իր ծառայության ընթացքում մշտապես ցուցաբերվող հարգանքի եւ համագործակցության համար:

Հանդիսության ընթացքում ողջույնի խոսքով ներկայաներին դիմեց նաեւ Գեորգյան հոգեւոր ճեմարանի նորանշանակ տեսուչ Տ. Վազգեն արքեպիսկոպոսը: «Գիտե՛ք՝ այս հոգեւոր հաստատության հետ առնչված ինչ երազանքներ ու տեսիլքներ ունեք, եւ կարելի է ասել, որ դրանք իրականացան, որ մեր Եկեղեցին լինի այնպիսին, ինչպիսին մեր Հայրապետները եւ Դուք երազել եք տեսնել այն», - ասաց հայր սուրբը՝ շնորհակալություն հայտնելով Նորին Սրբությանն այս բարձր վստահության համար:

Գեորգյանական կատարումներով հանդես եկավ ճեմարանի քառասուն երգչախումբը, որպէս օրհնության իր խոսքն ու պատգամը ճեմարանի սաներին ուղղեց Ն. Ս. Օ. Ս. Ս.

Գաբրիել Բ Մայրագույն Պատրիարք եւ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը: «15 տարի է, ինչ անկախ է մեր Հայրենիքը, եւ հնարավորություն ենք ստացել վերականգնելու հոգեւոր մեր կյանքը, վերականգնելու մեր Եկեղեցին՝ ոչ միայն որպէս բարեղին կառույց, այլեւ Եկեղեցին որպէս առաքելություն: Դժվարությունների առջեւ ենք կանգնած, առավել չափով հոգեւորականաց պակասի, եւ անհամ-

բեր սպասում ենք, որ Գեորգյան հոգեւոր ճեմարանից դուրս գան շրջանավարտներ՝ նվիրյալ հավատքի մարդիկ, ովքեր կստանան հոգեւորականի քաղցր լուծը եւ իրենց ծառայությունը կրեն մեր Եկեղեցուն: Անշուշտ, մեր սպասումն ու ակնկալությունն է, որ այդ հոգեւորականները, առաջին հերթին, լինեն հավատի մարդիկ եւ ամբողջանվեր իրենց կյանքն ընծայեն իրենց առաքելության, սիրեն

ծողովրդին եւ սիրով կատարեն իրենց ծառայությունը...

Այսօր Գեորգյան հոգեւոր ճեմարանի տեսչությունից եւ դասախոսական կազմից եւ սաներից մեր սպասումն է, որպէսզի այս հարկի ներքո եւ ընդհանրապէս մեր հոգեւոր կրթական հաստատություններից ներս կրկնվեն, կերտվեն, դաստիարակվեն այնպիսի անձեր, որ գիտակցեն, թե ինչ դժվարին հանձնառություն են ստանձնում եւ որոշում կայացնում ծառայել Բրիտանիայի, Քրիստոսի Սուրբ Եկեղեցուն, Բրիտանիայի հավատավոր հոտին՝ մեր ժողովրդին», - նշեց Նորին Սրբությունը:

Հանդիսությանը ներկա էին Մայր Աթոռի միաբաններ, Գեորգյան հոգեւոր ճեմարանի տեսչական կազմը, դասախոսներ, սաներ եւ ծնողներ:

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՎԵՂԱՐԱՆՈՒՄ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսն ընդունեց

Մեկտեմբերի 2-ին

Սիրիայի Արաբական Հանրապետության մուֆթիին

Ն. Ս. Օ. Ս. Ս. Գաբրիել Բ Մայրագույն Պատրիարք եւ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսն ընդունեց Սիրիայի Արաբական Հանրապետության մուֆթի շեյխ Ահմադ Բադր Ալ-Դիմ Հասսունի գլխավորած պատվիրակությանը:

Ողջունելով Սիրիայի Հանրապետության մուֆթիի այցը Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածին՝ Ամենայն Հայոց Հայրապետը գոհունակություն հայտնեց, որ ժամանակ առաջ ծրագրված այցելությունն իրականացավ: Նորին Սրբությունը մեծապէս կարեւորեց նմանատիպ հանդիպումները՝ հատկապէս ներկայիս աշխարհի խառնակ պայմաններում, երբ հաճախ փորձ է արվում տարբեր շահադիտական միջոցներով կոտորել միմյանց:

Սիրիայի հոգեւոր առաջնորդը համաձայնեց խոսեց աշխարհում խաղաղության վերահաստատման եւ այդ գործում բոլոր կրոնների հոգեւոր առաջնորդների ջանքերի մեկտեղման եւ համագործակցության անհրաժեշտության մասին:

Սիրիայի մուֆթիին այցի ընթացքում ուղեկցում էին Դամասկոսի մուֆթի շեյխ Աբդուլ Ֆաթթախ ալ Բիզմը, շեյխ Մուհամմադ Աբիլ Հասսունը, մուֆթիի գրասենյակի քարտուղար Ֆաուզ ալ Շաբը, քրիստոնեական-իսլամական կապերի քարտուղար Բասել Կաս Նասրալլան եւ Ջորջ Պասյանը՝ իրեն բարգմանի:

Եպ. Ավետիքյանը, Դամասկոսի հայոց թեմի առաջնորդ Տ. Արմաշ եպս. Նալբանդյանը, վանքերի տեսուչ Տ. Արարատ ծ. վրդ. Գալթազյանը, Միջերկրեցական հարաբերությունների գրասենյակի պատասխանատու Տ. Հովակիմ վրդ. Մանուկյանը, Սիրիայի Արաբական Հանրապետության գործերի ժամանակավոր հավատարմատար դոկտ. Մուխլիս Ֆարաունը,

Ավետիքյանը, ՀՀ ԱԳՆ Մերձավոր եւ Միջին Արեւելքի վարչության խորհրդական Արմեն Մելքոնյանը եւ վարչության պետ Արտյոմ Ազմազյանը:

Մեկտեմբերի 3-ին մուֆթի շեյխ Ահմադ Բադր Ալ-Դիմ Հասսունը եւ իր պատվիրակությունը ներկա գտնվեցին Սուրբ Պատարագի արարողությանը:

Պատարագի ավարտին երկու կրոնապետները վերադարձան Վեհարան, ուր տեղի ունեցավ երկու պատվիրակությունների հանդիպում: Հանդիպման ընթացքում Սիրիայի մուֆթին Նորին Սրբությանը փոխանցեց Սիրիայի Արաբական Հանրապետության նախագահ Բաշար ալ Ասադի ողջույններն ու բարեմաղթանքները:

Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը շնորհակալություն հայտնեց այն հոգատար վերաբերմունքի համար, որ Սիրիայի նախագահի եւ նրա նախորդների կողմից ճշտապես դրսևորվել է հայ ազգի զավակների նկատմամբ: Հանդիպմանը կարեւորվեց նման փոխայցելությունների կազմակերպումը եւ միջկրոնական երկխոսության եւ համագործակցության խթանումը:

Հանդիպմանը ներկա էին Մայր Աթոռի միջերկրեցական հարաբերությունների պատասխանատու Տ. Եզնիկ արք. Պետրոսյանը, Մայր Աթոռի վարչակազմակերպական գործերի կառավարիչ Տ. Փառնե

ՄԱՍՆԻ ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսն ընդունեց Սիրիայի Արաբական Հանրապետության մուֆթիին

Սկզբը՝ էջ 1

Հանդիպմանը ներկա էին նաև ՀՀ-ում Լիբանանի Հանրապետության դեսպան Գաբրիել Ջիարան և ՀՀ-ում Սիրիայի Արաբական Հանրապետության գործերի հավատարմատար դոկտ. Մուխթա Ֆարաունը։

Նույն օրը մուֆթի շեյխ Ահմադ Բադր Ալ-Դին Հասսունը ելքի պատվիրակությունը՝ ուղեկցությամբ Արաբական հայրապետական թեմի առաջնորդական փոխանորդ Տ. Նավասարդ արքեպիսկոպոս Կոնյանի, Դամասկոսի հայոց թեմի առաջնորդ Տ. Արմաշ եպիսկոպոս Նալբանդյանի, Տ. Արաբա ծ. վրդ. Գալաթյանի և Տ. Հովակիմ վրդ. Մանուկյանի, այցելեցին Մեծ Եղեռնի զոհերի հիշատակին նվիրված Շիժոնեմակարեղի հուշահամալիր։

Շեյխ Հասսունը եղավ Ցեղասպանության բանգարանում, ուր գրառում կատարեց բանգարանի հուշամատյանում։ Այնուհետև Սիրիայի մուֆթին Հայոց Եղեռնի զոհերի հուշարձանում ծաղկեպսակ զետեղեց և իր հարգանքը մատուցեց ցեղասպանության զոհերի հիշատակին։

«...Երև ժողովուրդներն իրապես հետեւեին իրենց կրոններին՝ ...այս ցարդերը չէին լինի», - մասնավորաբար իր խոսքում շեշտեց

շեյխ Ահմադ Բադր Ալ-Դին Հասսունը՝ վստահություն հայտնելով, որ հայ ժողովուրդը, ուր էլ որ լինի Սփյուռքում, պիտի ձեռք երկարի եւ օգնի՝ վերականգնելու Մայր Հայաստանը։

Սեպտեմբերի 5-ին մուֆթի շեյխ Ահմադ Բադր Ալ-Դին Հասսունի գլխավորած պատվիրակությունն այցելեց Երեւանի պետական համալսարանի Աստվածաբանության ֆակուլտետ։ Հյուրին մայր ողջունեց ԵՊՀ ռեկտոր Արամ Սիմոնյանը։ Այսուհետև մուֆթին այցելեց նաև Սր Մեսրոպ Մաշտոցի անվան Մատենադարան։

Իր տպավորությունները, անդրադարձելով երկու ժողովուրդների հարաբերություններին։ Ողջունեց հետո Սիրիայի մուֆթին համբուսեց եկավ դասախոսությամբ՝ Աստուծո արարչագործության և մարդու սրբության, աստվածային սիրո և եղբայրասիրության մասին։

Դասախոսության ավարտին Սիրիայի Արաբական Հանրապետության մուֆթին պատասխանեց ուսանողների հարցերին։

Նույն օրը պատվիրակությունն այցելեց նաև Սր Մեսրոպ Մաշտոցի անվան Մատենադարան։

Սեպտեմբերի 3-ին

Կաթոլիկ ուխտավորներին

Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Տ. Գաբրիել Բ Ծայրագույն Պատրիարքը և Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսն ընդունեց Հայաստան ուխտի եկած կաթոլիկ եկեղեցականներին՝ գլխավորությամբ Պաղոկայի ճեմարանի տեսուչ մոնսեյնոր Սանդոր Պանիգորայի և առաջնորդությամբ Անդրկովկասում պապական նվիրակ Կառույցի արք. Գուլբերտտիի։

Ողջունելով ուխտավորներին այցը Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածին՝ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը գոհունակությամբ հաստատեց երկու եկեղեցիների միջև առկա չեղձ բարեկամական հարաբերությունների մասին, որոնց հիմքը դրվեցին երջանկահիշատակ Վազգեն Ա եւ Գաբրիել Ա Հայրապետների օրոք։

«Սյապիսի այցերը, որ կազմակերպվում են դեպի Հայաստան, լավագույն վկայությունն են եղբայրական սիրո վրա խորհրդավոր ապացույցներ են մերժեցման», - ասաց Հայոց Հայրապետը։ Նորին Սրբությունը նաև տեղեկացրեց, որ Հայ եկեղեցու բազում երիտասարդ եկեղեցականներ իրենց բարձրագույն կրթությունն են շարունակում Կաթոլիկ եկեղեցու ուսումնական հաստատություններում։

«Սեզ համար մեծ պատիվ է լինել Հայաստանում և Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնում, որպեսզի ճանաչեք արմատներն այն ազգի, այն պետության, որ առաջինն աշխարհում ընդունեց քրիստոնեությունը։ ...Գրեթե 600 տարեկան է այս ժողովրդի պատմությունը և այժմ ականատես են երկայնիս պատմության արձանագրությանը», - իր խոսքում նշեց Պաղոկայի ճեմարանի տեսուչ մոնսեյնոր Սանդոր Պանիգորայի։

Հանդիպման ընթացքում Վեհափառ Հայրապետը պատասխանեց միջեկեղեցական, ինչպես նաև եկեղեցի-պետություն հարաբերություններին վերաբերող հարցերին։

Հանդիպումից հետո ուխտավորները Մայր տաճարում մասնակցեցին Սուրբ Պատարագի արարողությանը։

Սեպտեմբերի 4, 2006 թ.

ՀԵՐԲՈՒՄ

Սույն թվականի սեպտեմբերի 2-ին «Առավոտ» օրաթերթում լույս տեսած «Ծարտարապետին վրա չեն տվել» նյութում՝ արտատպված «Լրագիր.am» համացանցային կայքի «Հայրական «մուշտի» վրան փրկության» հոդվածից, Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Գաբրիել Բ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին վերագրված արտահայտությունները տառից են, կեղծ ու անիմի։

Տեղեկատվական համակարգ

Ամենայն Հայոց Հայրապետի այցը Ավստրիայի եւ Նոր Զելանդիայի հայոց թեմ

Սեպտեմբերի 8-ին Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Գաբրիել Բ Ծայրագույն Պատրիարքը եւ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը մեկնեց Սիդնեյ, ուր հայրապետական իր օրհնությունը բաշխեց ավստրալիայի հավատավոր հայ համայնքին եւ մասնակից եղավ Համագալիսի Արշակ եւ Սոֆի Գալստան դպրոցի հիմնադրման 20-ամյակի կապակցությամբ կազմակերպված միջոցառումներին։ Այցի ընթացքում Նորին Սրբությանն ուղեկցում էին Մայր Աթոռի միաբաններ Տ. Հովակիմ վարդապետ Մանուկյանը եւ Տ. Կարոս արքեպ. Նավասարդյանը։

Սիդնեյի միջազգային օդանավակայանում Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին դիմավորեցին Ավստրալիայի եւ Նոր Զելանդիայի հայոց թեմի առաջնորդ գերաշնորհ Տ. Աղան արքեպիսկոպոս Պալիոզյանը, թեմական եւ ծխական խորհուրդների անդամները, Համագալիսի Արշակ եւ Սոֆի Գալստան դպրոցի տնօրինությունը, բարերար Արշակ Գալստանը, ինչպես նաև հայկական համայնքային կազմակերպությունների ղեկավարները։

Պաշտոնական ընդունելությունը տեղի ունեցավ Սիդնեյի օդանավակայանի Մերկյուր իդրանաղում, որտեղ ի պատիվ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի կազմակերպվել էր բարիգալստյան ճաշկերույթ՝ մասնակցությամբ հայ համայնքի անդամների։

Իր խոսքում Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսն ուրախություն հայտնեց Սիդնեյի հավատարմ իր հոտին կրկին հանդիպելու համար եւ նշեց, որ չնայած Ավստրալիայի եւ Մայր Աթոռի միջև եղած աշխարհագրական հեռավորությանը՝ Ավստրալիայի հայ համայնքը մշտապես Հայոց Հայրապետի սրտում է։

Սեպտեմբերի 10-ին, Գաբրիել Բ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսն առաջնորդվեց Սիդնեյի Սր Հարություն եկեղեցի, որտեղ նրան ողջունեց գերաշնորհ Տ. Աղան արքեպիսկոպոս Պալիոզյանը։ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը հայրապետական իր պատգամն ուղղեց բարեպաշտ ժողովրդին։

Վեհափառ Հայրապետն իր այցի առիթով Սր Հարություն եկեղեցուն ընծայեց Սր Հազարայի սրբապատկերը, իսկ առաջնորդին՝ նրբագեղ ձեռագ խաչ։ Իր հերթին Տ. Աղան արք. Պալիոզյանը շնորհակալություն հայտնեց Նորին Սրբությանը՝ Ավստրալիայի թեմի իր ներկայությամբ պատվելու համար եւ Մայր Աթոռին նվիրեց արծաթե թուղթ՝ ի հիշատակ այս այցելության։

Եկեղեցական արարողությունից հետո Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը հանդիսավոր թափոռի ուղեկցությամբ առաջնորդվեց Արշակ եւ Սոֆի Գալստան դպրոց։ Դպրոցը հիմնադրվել է 1986-ին եւ առաջին տարում ունեցել է 41 ուսանող ու երկու

տարրական դասարան։ Այսօր դպրոցն ունի շուրջ 300 աշակերտ, որոնց ուսումը կազմակերպվում է մանկապարտեզից մինչև ավագ դպրոց։ Դպրոցն արդեն ունի բազում շրջանավարտներ։

Դպրոցում հավաքվել էր պլեյքսն 2 հազար հոգի՝ դիմավորելու Նորին Սրբությանը եւ մասնակցելու կազմակերպված միջոցառումներին։ Ներկա էին բարձրագույն միջնակարգ դպրոցի, պետական եւ տեղական կառավարության ներկայացուցիչներ, ինչպես նաև Ավստրալիայի նախկին վարչապետ պրն Գուլ Ուիլյամսը։

Հանդիսություն ժամանակ Հայոց Հայրապետը շնորհավորեց դպրոցի ողջ պաշտոնեականը դպրոցի հիմնադրման 20-ամյակի կապակցությամբ՝ իր բարձր գնահատանքը հայտնելով բոլոր նրանց, ովքեր նվիրումով օժանդակել են դպրոցի հիմնադրմանն ու կայացմանը՝ կրթելու եւ դաստիարակելու հայորդիներին ապագա սերունդներին։ Վեհափառ Հայրապետն անդրադարձավ նաև լեքստոնյա հավատքի ու մայրենի լեզվի պահպանման անհրաժեշտությանը եւ այս գործում դպրոցի ունեցած կարևոր առաջնությունը։

Այնուհետև Վեհափառ Հայրապետը հանդիսապետեց դպրոցի հիմնադիր բարերարներ Արշակ եւ Սոֆի Գալստաններին նվիրված հուշարձանի բացման արարողությունը։ Նույն օրը Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը հանդիպում ունեցավ թեմական խորհրդի եւ եկեղեցական վարչությունների անդամների հետ։

***

Սեպտեմբերի 11-ին Նորին Սրբությանը Սիդնեյից մեկնեց Ղազախստանի մայրաքաղաք Աստանա՝ մասնակցելու Ավանդական եւ համաշխարհային կրոնների՝ քրիստոնյա, մուսուլման, հուդայական, բուդդիստ, հինդու եւ այլ կրոնապետների 2-րդ համագումարին, որը տեղի ունեցավ սեպտեմբերի 12-14-ը։

Ամենայն Հայոց Հայրապետի գլխավորած պատվիրակության կազմում էին Արշակի թեմի առաջնորդ Տ. Պարգե շարք. Մարտիրոսյանը, ԱՄՆ Արևելյան թեմի միջեկեղեցական հարաբերությունների պատասխանատու Տ. Վիգեն եպ. Այվազյանը եւ Մայր Աթոռի միջեկեղեցական հարաբերությունների գրասենյակի վարիչ հոգեշնորհ Հովակիմ վրդ. Մանուկյանը։

Սեպտեմբերի 12-ին Աստանայում Վեհափառ Հայրապետը հանդես եկավ «Հավատքի ազատություն եւ հարգանք այլադավանների նկատմամբ» խորագրով բանախոսությամբ։

Համագումարի ավարտին կրոնական առաջնորդները հանդես եկան համատեղ հայտարարությամբ։

Տեւ էջ 3

Հաղորդագրություն

Սույն թվականի սեպտեմբերի 4-6-ը Իտալիայի Ասիզի քաղաքում տեղի ունեցավ միջկրոնական հանդիպում՝ կազմակերպված Ս. Էջիդիո համայնքի կողմից։ Հանդիպումը կրում էր հետևյալ խորագիրը. «Աշխարհի խաղաղության համար - Կրոններն ու մշակույթները երկխոսության մեջ»։

Հանդիպմանն իրենց մասնակցությունը բերեցին շուրջ 200 կրոնական առաջնորդներ՝ աշխարհի տարբեր մասերից։ Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Գաբրիել Բ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի օրհնությամբ Հայ Առաքելական եկեղեցին՝ Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածինը, այդ հանդիպմանը ներկայաց-

նում էր Արեւմտյան Եվրոպայի հայրապետական պատվիրակի փոխանորդ գերաշնորհ Տ. Նորվան եպ. Չաքարյանը։

Իսկ սեպտեմբերի 14-20-ը Բոգոչի վանքում (Իտալիա) տեղի է ունենալու 14-րդ Միջազգային էկումենիկ կոնֆերանսը՝ նվիրված Ռուս Ուղղափառ եկեղեցու առաջնությանը եւ Լիկվիաս Կաթալիսիին։

Այդ կոնֆերանսին Ն. Ս. Օ. Տ. Գաբրիել Բ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի բարձր տնօրինությամբ Հայ Առաքելական եկեղեցին ներկայացնելու է արժանապատիվ Տ. Աղան քահանա Մակարյանը։

Կոնֆերանսը կազմակերպվել է Բոգոչի վանքի ղեկավարության կողմից, որին իրենց մասնավոր աջակցություն են բերել Տիգերական եւ Ռուս Ուղղափառ եկեղեցու Պատրիարքությունները։

Կոնֆերանսի նպատակն է առավել խոր գիտելիքներ հաղորդել Հուլյն եւ Ռուս Ուղղափառ եկեղեցիների մասին, ինչպես նաև սերտացնել բարեկամական հարաբերությունները եկեղեցիների միջև։

Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածին
Միջեկեղեցական հարաբերությունների բաժին

ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՆԵՐ

ԳՐԻԳՈՐ Գ ՊԱՇՏՊԱՎՈՒՆԻ

(1113-1166)

Սկիզբը՝ թիվ 14-16

Մինչ կաթողիկոսն աստիճանաբար հռոմկան վերածում էր հայրապետանոցի, Կիլիկիայում թորոսը, ծառ կոխվեց մեծ լույս, վերականգնում էր Հայոց իշխանապետությունը։ Բյուզանդացիները, վարդապետական հայերին ընկճեց, դիմեցին Իսկուհիի սուլթան Մատուրի օգուկներին, սակայն թորոսը իտրամանկորեն ճանաչեց նրա գերիշխանությունը և հայտարարեց, թե հայերը միայն հույների դեմ են, և որ անհարձ էր իրենց խնայել դեպի հեռուները։ Հայաճեղքային դաշինք կնքվեց 1153 թվին, սակայն բյուզանդացիների մեղքալիությունների հետևանքով Հայոց իշխանությունը կրկին նեղանկյուն ճեղքվեց հարձականքների։ Բյուզանդացիները էլ իրենց երեքին նրա բանակներն են ուղարկում, որոնք պարտություններ են կրում թորոսի և նրա եղբայրներ Ստեփանի և Մելիք գործերի կողմից։ Սակայն երբ Ստեփանեն փորձեց ինքնազույգ գործել և հույներ գրավել Կոմազենի կողմերում, ևս ընկավ հույների ձեռքը և երանակ կարգալի մեջ պատվեց։ Թորոսը և Մելիք ջանքեր ձեռնարկեցին՝ վերջը լուծվեց համար և անցավ հայրապետեցի Կիլիկիայի։ Տեսնելով իր զորակազմի թուլությունը՝ Մանուկ Կոմնենոսը անհանդուրժողությամբ թորոսի դեմ 1159 թվին, Մկ ընթացքում Սելեի փորձեց անցավ սպանել թորոսին, սակայն վերջինս նրան ձերբակալեց և

վտնջեց երկիրից։

Մելիք իր հեն Հայեպ տարավ իր համախոս իշխաններին, ինչը զգալիորեն թուլացրեց թորոսին, և վերջինս դժվարությամբ երեսուրդեց թագավորի և Մետիոցի դքսի միջանորոշումը կարողացավ հաշտություն կնքել կայսեր հետ՝ Մանուկը և Մամեստիան վերադարձնելով բյուզանդացիներին և ճանաչելով վերջիններիս գերիշխանությունը։ Այսուհետև՝ կայսրությունն էլ ստիպված էր ճանաչել թորոսի իշխանության գոյությունը։ Կաթողիկոսը հաստատվեց 1159 թվին՝ տասնհինգամյա պատերազմից հետո, իսկ Մելիք ճառագայության անցավ Հայեպի երկրների սուլթանի մոտ, որը Չալքիի որդին էր։

Թորոսի իշխանության կողքին Կիլիկիայում գոյություն ուներ Լաւն Լաւնի իշխանությունը, որի գլուխ կանգնած էր Օշինը, որը սերում էր Չալքիի կողմից և Օշին Կանանեցի թոռն էր։ Թե՛ Թորոսը և թե՛ Օշինը կայսրից ստացել էին Սեւաստոս տիտղոսը և ճանաչել նրա գերիշխանությունը։ Լաւնի Օշին իշխան ինքնավար էր կաթողիկոսի՝ ամուսնավոր նրա եղբայր Շահանի ուսուրդը Կաթողիկոսի հետ։ Օշինը վաղ արտադրեց բյուզանդական էր և երբ թագավոր էր նրան կողմում թորոսի դեմ ու իրեն ընկել նրա ձեռքը։ Թորոսը նրան ազատ էր արձակել՝ մեծ փրկագին վերցնելով (40 հազար դախկան)։ Օշինը, վարդապետով փրկագին և արքայազնությամբ վճարել, ստիպված եղավ չվճարել 20 հազար դախկանի համար պատուհան թողնել իր որդի Զեթուկին։ Զեթու համաձայնվեց, որ սպան ամուսնանա թորոսի աղջկա հետ, և որ այդ գումարը ճանաչվի որպես հարսի օծող կամ պտույտ։ Թորոսը, ևս տուժանքներով Զեթուկին իր դստեր հետ, նրան ազատ արձակեց՝ կապելով Օշինյանների իր հետ խնամիական կապով։ Ըստ լայնածավալ թորոսը փորձեց իր իշխանությանը ընդլայնել խաչակիրների և շալկաբանների, սակայն նրա խնամիկ կրկին անցավ բյուզանդացիների կողմ, ուստի թորոսը էլ ստիպված եղավ ավերել իր խնամու տիրույթները։

Կաթողիկոսը երկու հայ իշխանների հաշտեցնելու համար ուղարկել իր եղբայր Ներսեսին, սակայն վերջինս առանձին արդյունք չիստացավ։ Ներսես Շորոխիսի եղավ հաշտարարը հավանաբար 1164 թվին, քա-

նի որ 1165-ին նա եւ վերադարձավ։ Նա սկզբում հանդիպեց թորոսին, ծանոթացավ նրա պայմաններին։ Հայոց դա բազմական ծանր գործ էր, բայի որ նրա իշխանությունն ավելի հզոր էր, իսկ ինքը՝ Թորոսը, առավել փորձված դիվանագետ, որն ըստ երեւոյթի՝ մտնիլ ողել էր այս անգամ վերջ տալ Լաւնի իշխանությանը։ Զեթու Ներսես անցավ Օշինի մոտ և հաղորդեց ընդունել տալ Օշինի թորոսի պայմանները։ Ավելի ուշ ևս Օշինի տարավ թորոսի մոտ, և հավանաբար Կախկա բերդում հաշտություն կնքվեց, որի պայմանների մասին մեզ ոչինչ հայտնի չէ։ Բնական է ենթադրել, որ Լաւնի իշխան ճանաչեց թորոսի գերիշխանությունը։ Օշինը Ներսես Շորոխիսի եղբոր փեսայն էր, իսկ թորոսը՝ եղբոր անընդ, սակայն հարցը լուծվեց ևս առաջնորդեց համախաչակյան շահերով։ Օշինը ուղեկցեց Ներսես Շորոխիսին վերադառնալիս, և երբ հասավ Մամեստիա կամ Միսր քաղաքը, մեծ պատիվներով նրան ընդունեցին տեղի բյուզանդական ղուցը Ալեքսի կողմից, որը Մանվել կայսեր փեսան էր՝ պրոտոստորոստոս աստիճանով, որ Նշանակվել է ինքնավարի պետ կամ պարապետ։ Այսուհետև Ներսես Շորոխիսի և Ալեքսը ընկնեցին երկու Եկեղեցիների պատանդման պատճառով։ Ալեքս օրերով Ներսեսին հյուր պահեց՝ շարունակ փնտրելով նրա հետ դավաճանական հարցերի շուրջ։ Մանուկի ծնունդով է Ներսես Շորոխիսի շարադրել իր «Գիր հաւատոյ խոտափութութեան Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ» աշխատանքը, որի պատճենը պահպանվել է Լաւնի Լաւնու «Պատմոյս ինքնուր միջանորոշութեան» ժողովածուում։

Նշատություն առաջարկում Ներսես Շորոխիսի նշում է, որ, որպեսզի իր խոսվածները չմտադրեն, եղած գոյությունը գրի է առել, ինչպես որ Ալեքսը խոսեց։ Այստեղ ևս անդրադառնում է մարդու-

թյան խորհուրդին և երկու բնութագրերի միաստությունը։ Գրոսկոպարտ խոսվում է Շալքիոցի հիշելուց կամ էլ երկու բնութային բացատրություններ հերքելուց, և բազմաթիվ միաստություններ բնութագրելուց։ Նա իր կողմից բարձրացնում է հայոց դավանանքը, մյուս կողմից խուսափում է ներառելուց լեռնային քաղաքներին բնութագրականությունը։ Մա պաշտպանում է Զեթուկի՝ ինուվարի 6-ին ծնված ինչեղ, համաձայն խոսվածների է Զորոստոսի իր բնութագրի, բայց ոչ ըստ ենթոյթի, այլ՝ ըստ կտրուրեցի։ Շորոսնում է, որ հայերը շուշան են օգտագործում մյուսուրի մեջ, և բացատրում է այդ Հայաստանում ձիաբանների բացատրությունը, և որ երկուսն էլ իրական են ձեռք են, և նրանք տարբերությունն անհրաժեշտ է, ինչպես պատարարի գիտն ոգույց։ Մերոստոսնում է Եւսեյ ավարտեցին ինուրի, մեծ պահի շարաք և կրկին օրեկին ձեռք են Կախ Գալաբելու հարցին և բացատրում այլ խոսքերին։ Ինչպես ժողովրդը է Մ. Օրմանյանը, աշխատության մեջ կանոնադրություն լուծվի համապատասխանում է Հայոց Եկեղեցու պատարարի շինարար սկզբունքները, և երկուսին էլ մեղությունները որեւէ կերպ չեն զրգարեցնում հայոց դավանանքն ու նրա սեղանը։ Միայն խորհրդային մեջ կանոնավոր և դավանաբանական և փառական խոսքերին իր իրար խառնում, բայց դա էլ պետք է վերադառնա Ալեքսի հարցադրանքին, որին ստիպված է հետեւել Ներսես Շորոխիսին։

Շորոխիսի Օշինի հետ Մամեստիայից վերադառնում է սկզբում Լաւնի և հաշտություն գործել իր ավարտին խաչակիր՝ դաւանում է Զոմկուկ 1165 թվին աշխատելու, այս վերաբերում է Գրիգոր Գ Պապի կալուստե, ապա ևս արքայազնությամբ 53 տարի է մահկանացուն կնքեց 70-ւ անց հաշտություն։ Կալեքի վերջին շրջանում խաչակիր էր նրա առողջությունը, ուստի նա իրեն փոխարկող դարձրեց իր եղբոր՝ Ներսեսին, որը, որպես կանոն, խուսափում էր դրանից։ Սակայն, երբ Ներսեսը համոզվեց, որ երաքյոր չափից առավել տիրացել է, համաձայնվեց կաթողիկոսական ժողովարանին ընդունել։ Զոմկուկ լայնում ծնունդ գտանվեց, և Ներսեսը ընտրվեց Գրիգոր Գ-ի հաջորդ։ Այդ տեղի ունեցավ Շաղկապարտի օրը՝ 1166 թվին ապրիլի 17-ին։ Ինչպե՛ս այդ օրը չտարբերեց Գրիգորի կաթողիկոսությունը, և Ներսեսը սկզբում լույս աբոնություն էր։ Համեսայն ղեկավարեց Միայն խոսում է արդի փոխարկության մասին։ Եւս տրոյի ցավով կշռում է, որ հայրապետանոցը հայտնվել է Հայեպի սուլթանների գերիշխանության ներքո։

Շարունակությունը՝ էջ 7

ԳԻՏԵԼԵՐ ԵՎ ԽՈՐՀՈՐՀՈՐԴ

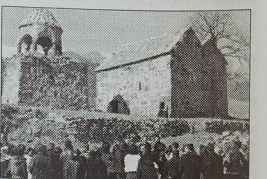
Սկիզբը՝ 2005-ի թիվ 11-12, 15-18, 20-22, 24, 2006-ի թիվ 1-5, 11-16

Տարբեր աղանդների՝ մոնոթեոսերի, տեոկլաիկ քաղաքի և այլք, երբեքն ասում են. «Մենք բնութագրում ենք հավատաբեր, իսկ մեզ հայաւանում են, և մեր պարագայում իրականացնում է Զորոստոսի այդ խոսքը, բե՛ր երանք է ձեռք, երբ ձեռք ճանաչում ու հայաւանել իմ պատճառով»։ Անշուշտ, բոլոր աղանդների մեծն վարկաբեկարար պարագային ինքնամարտաբանացման մի փորձ է, որովհետեւ Պորոս տարաբան ևս Եկեղեցու առողջ գործունեությանը խաթարողներին պատրիարքի հետու վաճել, տարբեր աղանդների կողմից մեծն արդարապետում նրա ժամանակներում նույնպես եղան։ Երբ Այլաբը որպիսի մեծն գործեց, նրա հետ անվիճելի մեծն էր եկեղեցի, և Լաւնիան առաց. «Լեւոնյալ լինի եկեղեցի քա արարի պատճառով»։ Մա ցույց է տալիս, որ բնորոպ սերուն կապի մեջ է իր շրջապատի, որը մարդու և ոչ ոչինք Եկեղեցի հետ։ Եվ ինքն արդող մեղքով էլ ևս անորոշաբանում բնութային մյուս, որմեքն որպես առաջին մարդու՝ համաբանակա եղեղեր, անատող մտածողականոր պիտի բացառաբար անդրադառնա ողջ հասարակությանը

վրա։ Ուրեմն՝ այս տեսակետից ևս վնասաւոր են արարմանը, ինչպես մանա այն մարդիկ, ովքեր երես են դարձնում Մատնոց, և արդյալիներին ուղղակի մեղքն է մանա պատճառով, որ մեր եկեղեցի հայաւան դժվար է վիճակներում է գտնվում։

Այսօր իդեալապատկանների ոմանք ի-նչեղ իտեղերը գործունեությունն արդարապետում են՝ պնդելով, թե իրենք էլ ծնունդաբան են։ Հաւանա Եւսալիսի պորոպագանդ են թե-նում մանա ավետարանականները։ Սակայն իրական ծնունդաբանությունը պետք է սկիսւր մտայն լինի Հիւսուս Կաթողիկոսից և ոչ թե պատարանց որեւէ հասկանքում ապրած մի տու-նայանից մարդու։ Դժան առողջարար ան-նորոշանքները իրենք չեն մարդկային շուրջը ճշմարիտ հավատաբեր՝ մոնոթեոսերով, և Հայ Լաւնիայիցն Եկեղեցին և ավետարան-նականները նույնքն են և կամ բոլոր են Կաթողիկոսի բնութագրող իրենք հայաւարկող միջոցները։ Երբ-միակ տանք մեր, որ ասում են, թե այս երկուս Եկեղեցիները մեր են, ինչպե՛ս որ կնքել և անու-նայան մեծ մարմին են՝ ըստ Լաւնիայեանի։ Սակայն իրականում երկուսն մեկ կարող են լինել միմյանց երկուսի համաձայնությամբ, միմյանց այս դեպքում Հայ Լաւնիայեան Ե-կեղեցին երբեք համաձայն է Ավետարանա-

կան Եկեղեցու հետ միմյանց և ոչ ոչ համար երբեք էլ իր համաձայնությունը չի տվել։ Մա ավետարանականներին պարագայե պետք է մարդկանց գրավելու կամ գրա-ված մարդկանց պահելու համար, որովհե-տեւ երեւ թե, թե մեքն տարբեր են Մուս-րիկայեան Եկեղեցու, շաւոթի կնեւանքը։ Դույն կեղով էլ Եկեղեցի վկայները խոսա-մանկությամբ գրաւելում են քրիստոնեա-կան անվան տակ, որպեսզի քրիստոնեյա ե-րկնեւում մարդկանց գրաւեն, միջնեկ նույն խորամանկությունը երբեք չեն գործադրում մտածմանական երկնեւներում, բայի որ այս դեպքում, ճիշտ հակառակ, քրիստոնեա-կան անունը լեւելով մարդիկ կնեւալեանց այդ աղանդը։ Մարդկանցները և փարիսե-ցիները Հիւսաստանում իրենց գաղափարա-բան և հակաաղապրով բողոքողին միջնեւը հակառակ հանդէպ էին, միջնեւը Զորոստո-սի ինքնուր համար հաւանք մընք միայն ինքն գործում։ Այսպե՛ս էլ այժմ՝ աղանդներն ի-նքնուր մարդու և իրար հակառակ են, բայց քարոզում՝ մարդկանց ճշմարիտ Եկեղեցու հետադարձում համար։ Երբ այս պատճառով, աղանդավորների՝ հետ գործ ունենալիս, պետք է շատ զգուշ և ուշադիր լինեն։

ՏԻՐՈՋԸ ՊԱՏԿԱՆՈՒՆԵՐԸ

Երբ Մովսեսն իջավ Սինա լեռից, տե-սաբար, ոսկե ոտք եւ ծուլի ու պաշ-տում են այդ կտորը։ Այդ ժամանակ գա-լաբացավ Մովսեսը բարձրագույն հայաա-րարքը. «Ըվ Տիրոջ է պատկանում, բող ինքն ունենա»։ Մովսեսին ժողոված միայն Դժիկի որդիները, որոն համար էլ հետագայում Մատնոն պատգամաբանություն անելը հանձնեց միայն դիւտաբաններին։ Մյուս-երը համաձայն, ինչը որ ավելի վաղ էր, բան կտոր պաշտելու։

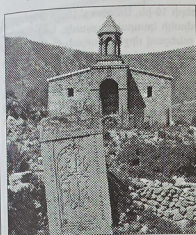
Շարունակությունը՝ էջ 7

ՀԱՅՈՑ ԿԱԾՈՂԻԿՈՄՆԵՐ
ԳՐԻԳՈՐ Գ ՊԱՆԼՍՎՈՒՆԻ
(1113-1166)

ՍԿԻՂՔԸ՝ էջ 4

Ներսեսին աթոռակից ձեռնադրելուց հորեք ամիս անց մահացավ Գրիգոր Գ կաթողիկոսը՝ 1166 թվին։ Նրան հողին հանձնեցին Չոփուկի կաթողիկոսն և եղեղեղու հալոսեան թաթախ, որ ինքն էր կառուցել, երրորդը թաղվեցին նրան հանքերով և կաթողիկոսներ։ Նա լավ թաղմանից էր, եւ մեծ շատ աշխատություններ թարգմանություն համար պարտական էր նրան կամ նրա աշակերտներին։ Դրանք, մի տակ լինելով՝ վկայաբեր կաթողիկոսներ էին։

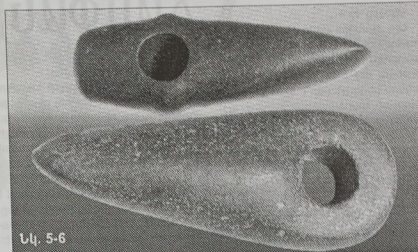
կրթություն, պատճառ դարձան, որ ոմաներ տրակ հյուանիք Գեորգ-Վլադյա
մեծ: Արեա ասուով խորաթով գործերն էին հայտնի, մասնավորապես
այն էին մեղմունսն էն երկրորդ Շաղկապանի շարակալներն էն մ
շարքը տաղեր, որոնք վկայում էին նրա բեղովմալով մտքն էն գրիս մ
էր: Սակայն էն աւելի հայտնի էն Քայոյն եկեղեցու պատմութեայ
մեծ որպէս արդիւնաւորակ վարդապետ գոծորի: Իր բազում ձիրքեր
էն շնորհքների համար մա մեծ պատիվների է արժանանում ու միա
հայեղի, այլեւ օտարագգի թագավորների, մամական» լատիներ
կողմի:

1916 թ. 9 Պալատի կաթոլիկի ժամանակաշրջանի իրոց իր հարուստ և ժառանգահարները և նշանավոր կարգապահները, որոնք երբեք դարձի ուրիշ հրեքներ: Հորդի Կարդի վախճանը խաղից Մանտանա Մանուել, իր ասպետներին և բազմաթիվ Մանուելի: Հալիորի վաղից առաջնորդը: Մա խոյուն և Ռուսիայի Անկախության՝ իր մեկնությունը: Երա ասպետները ինչ էլ ըստ Քարտի Մանուիլի կարգապահ, իր Մարկոսի Անկախության մեկնությունը հասարակականը չիղիթ և Քարտի ճակի աշխատանքները հե, Սաքառ Մանուիլի կարգապահ, իր Զարաթի վախճանը Մանուելի և ի մեծ հույսը և ձեռք չէր «կարգապահաց» իր թողնելը՝ ի մեկնությունը համար: Սր զորոք ևս վախճանը 1956 թ.ին, իսկ որոք համաժողովուրդն օրաթերթը՝ 1966-ին: Սաքառ Մանուիլի և Անկախության և նաև Տալիի մեկնությունը և Առաջադրությունը հաճ. Հորդի ասպետությունը իր ճակնեք Կարտապահ, իր կապակցից իրադ Մանուիլի կողմում: Սակայն շատ-շատերն ինչ-ինչ ասումներով հիշատակներ իր փառապանք:

Ծարունակելի
Բաբկեն ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ
Պատմ. գիտ. դոկտոր, պրոֆեսոր

Սկիզբն՝ էջ 5

Դրանք ունեին արարողությունը հասնելու ներքին, սե, հիմա՛նի փայլեցավ ամպերն՝ երբեմն մտառաշ, կամ կամ արարողապալ ներքիններով, իսկ նակերիակ մոտ սե գոյնը գաղտնիորեն է կամ կարծիք սատար կազմակերպ գոյանալից ին հարմունկի հակադարձահամոյրն: Կա՛կանորենի գոյանալիքի, տիպոյի՝ նակ գորդանալիչի, հատմանը արարողությունը փոխարարերությունների և տարմարությունների դարձ ին վեր փայլեցավել վկայում է ին կամ բրունդի դարձմ նեակերիակ ին բրտադարձությունյակ դարցունքը կամ տարմարություն և խաղերենի կոտ ին գերպալիակակ և ժխա՛նալակակ կանմունքի պահպանմուն և վկարտարությունը:

[illegible]

Lb. 5-6

դանակերպ, բռնակերպ, հավա-
ղեպ նաեւ անտրոպոմորֆ պատկեր-
ներով: Դրանք ունեին կոսմոգոնիկ
եւ ծիսահմայական իմաստ, որոնց
մեջ մեծ տեղ էր զբաղեցնում պտղարե-
րության գաղափարը:

Երկրաչափական զարդանախ-
շիկները համարվում էին Երկրի զար-
դանախշիկների հիմնական խմբի
կազմի մեջ մտնող օբյեկտներ:

[illegible]

Նախշով, որն ի տարբերություն ճակատային ուղիղ գաղափարախոսության մեծությամբ լայն տարածում է ստանում մեանորոշ: Փորագրման տեխնիկայով կատարված գաղափարախոսությունը առկա է պատկերագրության հսկող ընկալողում:

Գործադրող խեղճներն քննողը չէին ընդգրկում մշակույթին: Լույս առանձին մտնեցին հայտնի երգիչները՝ Բազումյան, Նախիջևանի, Լյուլևախյանները: Բազումյան է Հենգզիբից հայտնաբերված քրեյտան, նոր արտադրվող ծածկված է նորը փորագրի երկրապագական պատկերներով, ինչ ներքին, քաղ երգչին տալիս է հիմնականին վրա, համայնը ներկող՝ արտախոսի կրկին օժնի էին: Դասակարգման արվածքն էր և կրկնում էին ինչպես մե փայլեցած խեղճերին, այնպես էլ ժայռապանկերն ուրիշ գրաֆիկան: Սյուժեն, հավանաբար, ոչ երբ կենցաղային է, այլ պաշտամունքային է ներկայացնում մ. չարի (ծն) և բարոյ (արագի) հայկերենից փայլունը:

Հարունակել/

Հակոբ ՄԻՄՈՆՅԱՆ
Պատմական գիտ. թեկնածու,
Կոմիտասի անվան Պատմության թանգարանի ղեկավար

ԳԻՏԵԼԻՔ ԵՎ ԽՈՐՀՈՒՐՂ

Uyhgpp' t9 4

Հիշատակի առաջնային տարբեր երկրներում էլեկտրիկի հիմնադրելիք, որոնք հեղեղող խնամք տարան և տամուն իմ այդ հայրենիքի ժողովուրդի համեմա: Այժմ առաջնայինի հիմնադրած այդ էլեկտրիկը կոչվում են քոյո էլեկտրիկներ: Հավասարաչափ հայրուրդի հեղեղող խնամակալն ու մտնող Հայ Առաքելական Սուրբ էլեկտրիկ: Եվ այսպիսի արժանավորներ, փայլ տամունքի տարածողներ յանկայության պարագայում մեր էլեկտրիկ Սուլեյան ճանձն ձայնում է հայ ժողովրդի բոլոր զավակներին ափով, քի ով Տրքուն է պատկանում, բող ինձ մտնող, էլ մեր թե, ինչպես այլ ժամանակ դեմադրելիք, բնութիցի ոչ քի շախ, հայ մարդավատուրից, կապակապուրցող, այլ հասկալուցի ճշմարտություն և համեմա հայուրան փխկարող տալամուն, ուն է Հայ Առաքելական Սուրբ էլեկտրիկ, դեպի երկնային արարատուր ճակելիք:

ՀՈՐԴՐԱԿՆԵՐ

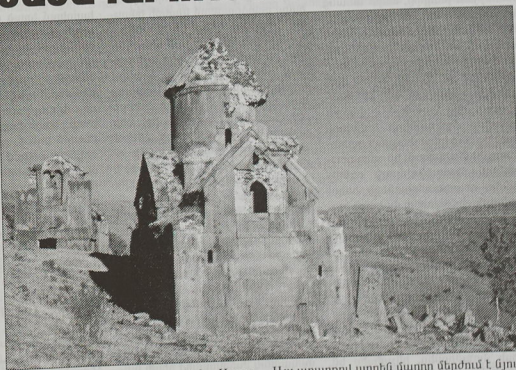
ՀԱԺԱՐՈՒՄ ԱՇԽԱՆԻՑ

Հնամենայնից ժամանակ սարվազա-
ները կան բախանալիքների, խորանի լույս ծն-
ված, ընկճող թևակ ծողողողը, ձնաթևիկ
փեղեկի ի յուր կրկն բարձրանցելով, հաճախ-
վում են չափարիցիսի և նվիրվող Լատան
ձառադրյալան։ Աշխարհից հրաժարվող ին
նշանակում, քի պետք է կատարել իսկա
աշխարհի հետ։ Հովհաննես Եսայիքի «Մի պե-
ր շափարի ևս ի ին՝ որ աշխարհի ծնե կա-
ր» (Հով. Գ. 15) հորդորի կոչելն մաս Լատա-
նաումն կա նաև հետևյալ գեղեցիկ հորո-
դյալան վկայությունը. «Լատված այրանն ա-
րեց աշխարհի, որ քմեցի իսկ իր միայնիկ իր-
դեց ղուրիս» (Հով. Գ. 16)։ Աշխարհում ին

ԲԱՐՈՉՉՈՒԹՅՈՒՆ

[illegible]

ԱՂԱՆԴՆԵՐԻ ՎՆԱՍԱԿԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

Աստուծո տված ամենամեծ պատվիրակությունն է, որն ասում է. «Դուք սուրբ եղեք, որովհետեւ ես Սուրբ եմ»:

ԶԱՐԴԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

Միջերկր իսլամադավանների ժամանակ հրապարակվող հայտարարումն էին իրենց բրիատոնյա լիները։ Միևեղույն յասովել խաղաղ իրավիճակում մեծեր հաճախ ենք հրչուտաթի մեկ պատկանելություն մասիք։ Միևեղույն Հրիստոսը, ի դեմս առաքյալների, բոլոր բրիատոնյաներին պատվիրելու Բարեգործության շարքայաբար։ «Գնացեք, աշակերտ դարձե՛ք բոլոր ազգերին, ստույգներհրանակ պահել այն ամենը, ինչ որ պատվիրեցե՛նք Ձե՛զ»։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԽԱՆՈՒՆ Լ.

վալայի ինձ, ընդ չափաբանության: Այսօր, սակայն, իմ և շատ քաղաքացիներմոմ առաջ իրադատություններն քննադատել են քրե-
կա իշխան Ուրյոյ բնակայ: Մերն ավելի շատ
փնտնանքն հետ խառնոմ ենք այլ մարդկանց
աղաքներին և զանազան իրադատությունն-
երն մասին, սակայն լիարժեք մեծ ամոր է
Բիխտային, հավաքուն, աստվածայինին մա-
կին խառնել: Այսօր մարդին անպայման մեծ փեխ
զարգացարմերն մասին խառնել: Սակայն
վա՛րդ քո բոլոր է կարողանալոմ ենք մեր կյան-
քում ձեռնարկ, աստվածայինին ենք դասել
նյորթալային: Նորդ քոսերին երկուսն ոմե-
նող մարդը և՛ իմ և ուսումն և հանձնարել ենք
և՛ իմն ասելու է իայ ինձ, մայրը քրմուն: Ե-
րանքն իմն է, Երանքն իմն է:

Եվ ամբողջով ախտահարված մարմնով՝ ամբողջով կորսված ու սերը։ Աշխատանքով խիստ արագ հաղթել է միշտ բողբոջն է աշխատանքի, իր որդու անսովորաձև խնդրանքը կատարելու համար։ Եվ եկե մեր մեր կյանքում կադրուհանք մեր հալոյ տղամ ընկառում վեր արժրանալով կյուրապետի, ինչու ուրեմն այդպես չվարվել։ Ատուծն հետ մեր հարաբերությունները։ Մեր պատկանելությունները։ Ատուծն հայտարարներն (սան) խորովել, իսկ երե ինչ անպարտեք մեր դրամի, ապա ուրեմն հայտարարները մեր գործերով եւ քրիստոնեայնայն կյանքով։

Շարունակելի
Տ. Ադամ քին. ՄԱԿԱՐՅԱՆ

